

הצופה קרא בהתרגשות מראש ה

דאקאר היא עיר היבשת השחורה. עיר גדולה, רועשת ומשונה. בצד רחובה הראשי, המכיל בנייני פאר ענקיים וחנויות עשירות מלאות כל טוב, נמצאת שכונת הילידים העתיקה: פחונים, סמטאות חשוכות, בניינים עקומים, שלוליות מים. בוך ורפש, בתי מרוח מזוהמים ומצחינים, וזוגות רחוב הנטפלות לכל עובר ושב. זאת עיר בה לבנים, שחורים ובניית ערובת משמשים בערבוביה, עיר נשים בחלוקי ארגמן וכחול, וכושיות חשופות חזה. עיר שבראשה עומד כושי, ובבתי הספר שלה יושבים זה לצד זה כושים ואירופיים.

לאנשי מבטח היתה דאקאר מכרה זהב למזכרות ומתנות. ביחוד הרבו החברה לקנות מסלונים עץ שחור, עבודות עצם, ועבודות מעורות קרוקודילים ונחשים. וסאטטאמים, ולה מוצי הקנבוס החלולים, עליהם מתוחה יריעת עור, המשמשים כתוף.

מלך הקניות בדאקאר — ובכל מקום אחר — היה ללא ספק יונה פישר. יונה, טיפוס מרושל כבן 26, יליד רומניה, הביא עמו למסע כמות רצינית של הסכונות.

תפקידו הראשון באניה היה תפקיד המגיש בחדר האוכל של הסמלים. שם ארעו התנגשויות תכופות בינו ובין הגסטרונום רפאל. סמל רפאל אהב שיגישו לו את האוכל מיד כשהוא מתישב לשולחן. אולם החברה הסיתו את יונה פישר שיגיש לרפאל רק לבסוף, משום שהוא מתנהג אליו בחוצפה יתרה. יונה נענה להסתה. "הראו, הבטיחו", הבטיח, "מלה שלי זה מלה. אני אניש לו אחרון."

התנהגות חצופה זו הוציאה את רפאל מכליו. יום אחד, כשהיה רפאל רעב מאוד ויונה טרם להגיש לו אוכל, השליך רפאל צלחת בסניו. פעולת תגמול זו לא רק שלא שינתה את טבעו של יונה, אלא שגרמה לו להישבע בפומבי: "אפילו שירוק עלי את כל השולחן, לא אניש לו אוכל."

יונה פישר זה היה ידען גדול בענייני כספים, מלך הבורסה של האניה. כשהיה יורד

לבוש טבעי. הכושיות בנות סנגל, הנראות בתמונה בלבושן הטבעי, חגורות בחגורות כסף, ואצטרות כסף לרגליהן, היו מרכז ההתענינות בדאקאר. בתוך העיר עצמה נוהגות הנשים ללבוש גלימות בעלות צבעים רועשים כארגמן וכחול מבריק, ורק מחוץ לעיר הן הולכות חשופות חזה.

לחוף, היה קונה את כל השטיות שבעיר. לאחר החופשה בדאקאר חזר יונה לאניה שמח וטוב לב. ידידיו היו עמוסות במזכרות רבות-רושם: "זהו קרוקודיל אמיתי", הצהיר בהצביעו על הלסאה שקנה; "אותי אף אחד לא ירמה" מאוחר יותר גילה כי רגלו האחרית של היצור שקנה, הפוכה. גם לזה מצא פישר הסבר: "זהו קרוקודיל אינבלידי". הוא אף טרח לרוץ אל החובש, שינסה לעשות לקרוקודיל שלו ניתוח פלאסטי.

אל כל קבוצה של בחורים נטפל בדאקאר מורה-דרך כושי. החברה היו שוכרים מונית ויוצאים לסייר בעיר. אחרי שראו את כל בתי המרוח, שהיו מלאים שחורים השותים עד בלי סוף, רצו החברה לראות כפר ילידים כושי אמיתי.

המכונות היתה עמוסה אנשים למעלה מהמתח. בדרך רדף אחריהם שוטר תנועה כושי ועצר את הנהג. אזרי ויכוח ממושך בין הנהג לשוטר, בשפה הסנגלית, הוציא הנהג מכיסו קופסה ירוקה של סיגריות אל-על, שקיבל מהחברה, ומסר אותה לשוטר. הלו התניע את אופנועו והסתלק בקורת רוח רבה.

כפר הכושים עצמו, בפרברי העיר, הוא צפוף וחשוך; בנוגלוס וסוכות קש ממלאים אותו, וכושיות חשופות-חזה מחייכות בהנאה לכל מבקר.

אל זאב ("וילי") ציבורי, ניטפלה כושית עבת-כרס ורחבת היקף, בדרישה נמרצת לתנות אהבים. וילי סרב בנימה נפחית-נמרצת להצעה הנדיבה ולא הועילו כל הפצרותיה ואמצעי פתוייה של ידידתו בעלת השפתיים העבות כלבנים. לבסוף, כשראתה זו כי לבו של וילי קשה כאבן, סטרה לו על לחיו. הסביר וילי אחר-כך: "היה חושך ולא ראיתי את היד השחורה שלה. רק הרגשתי אותה..."

אי לייק אייק

עה שחקן מאנשי האניה היו עסוקים בסיוורים ברחובות דאקאר, עסקו הנשארם עליה בהכנתה לשלב הדרך הבא. מלבד הטעות הולק והמוזן, היה עליהם גם לגרד את ההלודה מדפנותיה החיצוניים ולמרוח אותם בצבע, בעזרת גילי צביעה. בשעת העבודה, עלה על האניה כושי צעיר, לבוש חולצה משובצת צבעונית. בהפסקה נכנס הכושי לאכול משהו במטבח, ותוך כדי כך נתגלה שהוא כמעט ישראלי. כשעגנה בזמנו בדאקאר אנית צי הסוחר הישראלי צפוני, בפיקודו של רבי-החובל "אייק" אהרונוביץ, התגב הכושי הצעיר לאניה ונתגלה רק בדרך. משך חרשים נשאר הכושי על האניה, ביקר בחיפה, עד שהורד לבסוף במרסייל. עתה הצהיר: "בכל העולם אין קפטן יותר טוב מאייק". בקיצור, אי לייק אייק.

המסכן ביותר בחופשה בדאקאר היה הדוקטור, רוכא האניה. הוא לא פסק לקלל את היום בו הודיע שהוא יודע צרפתי. עובדה זו גרמה לכך שבמקום לטייל בשלוח ברחובות העיר, ולצלם בניינים ואנדרטות, היה הדוקטור הנוצף נאלץ לשמש כמתורגמן של האניה, לרוץ מביקור נימוסין למשנהו, להחליף כל שעתים את בגדו הייצוג שלו.

בשלושים ואחד לנובמבר, יצאה מבטח מנמל דאקאר, אל מרחבי האוקיינוס. אותו יום הופיעה המהדורה האטלנטית הראשונה של קרש.

מבטח נכנסה שוב לשיגרה. בסדר היום נוספו שעתים של אימונים. אחרי העבודה התאסף הצוות לירכתיים, להאזין להרצאותיו של קצין המבצעים ופומחה הניווט של האניה, סגן יהודה. יהודה בעל מבטא עילג, הרצה על ניווט, על בקרת נוקים, על מבנה כדור הארץ ועל אסטרונומיה כללית לכל אנשי הצוות, כדי שלכולם יהיה לפחות מושג כלשהו בכל. אך יצאה מדאקאר, נכנסה האניה לאיזורי הסערות באוקיינוס האטלנטי. הגלים הפכו לגבוהים יותר ולרחבים יותר, שטפו לא פעם את הירכתיים. להקות של כרישים ודגים מעופפים, בעלי סנפירים דמויי-כנפיים, שטו מסביב לאניה. לא פעם היה דג מעופף טועה וקופץ אל האניה, במקום לחזור אל הים. המלחים היו עוזרים לו לשוב למים.

בחדר האלחוטאי התקבלו מדי כמה שעות תחזיות מטאורולוגיות. בים התיכון מקבלות האניות את התחזיות ממלטה, ואילו באוקיינוס משודרות ההודעות מהאיים האזוריים. לפי הודעות אלו, אפשר היה לדעת מראש מתי עומדת לחול הסערה.

סערה באוקיינוס

אפשר היה להרגיש את הסערה העומדת לחול, באויר. יורם, קצין הסיפון, טיפוס מובהק של זאבים ותיק, למרות גילו הצעיר, הורה לאנשים להספיק את העבודות על הסיפון: "תפסיקו לגרד עכשיו ולכו לקשור. תהיה סערה."

מלים אלה אמרו הכל. לא היה צורך בהסברים נוספים. השמים הקודרים והברבורים על פני המים — אותו קצף לבן וסמיך של הגלים — העידו על מה שעומד להתחולל.

אנשי המשמרת לבשו מעיני סערה אפורים. אנשי הסיפון החזירו את כליהם לאפסנאות, מיהרו לקשור על הסיפון כל דבר מיטלטל שהסערה עלולה היתה לגרוף אותו הימה. חביות

טביעה למשתמט. בתוך גיגית מלאת שונים וזבל, מוטבל אחד מאנשי צוות מבטח, כשחבריו חובטים בכל חלקי גופו. טקס מסורתי זה הנערך עם חציית קרי-המשהו, הופך את טירוף הים לאביר ים, בן חסותו של נפטון אל הים. הטביעה הראשונה במבטח נערכה בתוך בריכת בזנט. אלה שהשתמטו מהטקס הראשון, נטבלו בפעם השנייה בתוך גיגית.